

Z diskusie o európskom akte o slobode médií vyplynulo, že ochrana novinárov je nevyhnutná pre ochranu demokracie

Tlačová správa, Bratislava, 16. november 2022

Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku spolu s Radou pre mediálnu službu zorganizovali deň pred 17. novembrom, ktorý si pripomíname ako Deň boja za slobodu a demokraciu, [diskusiu k novej legislatívnej iniciatíve Európskej únie, ktorá má posilniť slobodu a nezávislosť médií ako nevyhnutnej súčasť fungujúcej demokracie](#). Ľuboš Machaj, generálny riaditeľ RTVS v diskusii skonštatoval, že mu počas novembrových udalostí roku 1989 ani nenapadlo, že bude potrebné sa týmito otázkami zaoberať 33 rokov po Nežnej revolúcii, no „sloboda médií je ohrozovaná čím ďalej tým viac a Európska únia musí chrániť slobodu novinárov“.

Na potrebe legislatívneho uchopenia tejto problematiky s celoeurópskym dosahom sa zhodli všetci účastníci diskusie. Ľuboš Kukliš, bývalý predseda združenia EPRA, ktoré zastrešuje regulačné orgány z viac ako 50 krajín, z tejto pozície tlmočil všeobecný názor, že **Európa nariadenie chrániace novinárov a médiá nevyhnutne potrebuje**. Vyzdvihol pozitíva aktu, za ktoré považuje okrem iného to, že sa venuje otázkam plurality a vlastníctva médií v nadnárodnom rámci, čo reflektuje realitu majetkových vzťahov, či ustanovenia o ochrane novinárov pred vplyvom majiteľov; ako jeho nedostatok vníma napríklad absenciu ochrany novinárov pred fyzickými útokmi a zastrašovaním alebo to, že „*nestanovuje žiadne konkrétne pravidlá pre sociálne médiá, ktoré by umožnili jednoznačne odlišiť informácie šírené serióznymi médiá a tými, ktoré sa za médiá len vydávajú*“.

Eurokomisárka pre hodnoty a transparentnosť Věra Jourová uznáva, že nariadenie obsahuje aj vágnejšie formulácie, napriek tomu ho považuje za **silný legislatívny nástroj**, ktorý má veľký potenciál dopomôcť k takej regulácii mediálneho prostredia, ktorej výsledkom je slobodné a nezávislé fungovanie médií. Snahe o definovanie pojmov ako novinár, médium a pod. sa akt vyhýba úmyselne, pretože ponecháva priestor samoregulačným iniciatívam: „*Tie prispievajú k tomu, že ochranu budú požívať len tí, ktorí sú jej skutočne hodní – médiá, ktoré sa prihlasujú k etickým štandardom a parametrom transparentnosti*.“

Nariadenie uvažuje aj o sankčnom režime, v kontexte čoho ďalšia diskutujúca, šéfredaktorka denníka SME Beáta Balogová, upozornila, že „*sankcie sú na mieste, ale musia byť vykonateľné a musí byť garantovaná nezávislosť regulačného orgánu, ktorý ich ukladá*.“ Radoslav Kutaš, štátny tajomník ministerstva kultúry, akt o slobode médií víta a vyzdvihol najmä efekt synergie, keďže **veľkú časť agendy, ktorú nariadenie rieši**, je podľa neho **možné dosiahnuť už na základe nášho národného zákona o mediálnych službách** účinného od augusta tohto roka, takže implementáciu aktu nepovažuje za problém. Za prínosný považuje aj návrh na zriadenie celoeurópskeho regulátora, pretože „*na Slovensku máme skúsenosti so zahraničnými majiteľmi médií, ktorých je dokonca viac ako slovenských, a neviem si predstaviť posudzovať koncentráciu médií z hľadiska plurality inak, ako na nadnárodnej úrovni*“.

Okrem spomenutých oblastí sa akt o slobode médií zaberá problematikou transparentnosti vlastníctva financovania médií, predvídateľnosťou ich financovania, sprehľadnením mechanizmov inzerovania, ochranou novinárov pred politickými a mocenskými záujmami či osobitým postavením médií verejnej služby. Moderátor diskusie, Vladimír Šucha, vedúci zastúpenia Európskej komisie na Slovensku (ZEK) potvrdil, že „**Slovensko je na strane Európskej komisie v nastávajúcom legislatívnom procese a budeme robiť, čo bude v našich silách, aby sme pre médiá a novinárov vytvárali bezpečný priestor**“. Akt o slobode médií predloží Európska komisia

na schválenie Európskemu parlamentu, po jeho schválení bude s okamžitou účinnosťou záväzný pre všetky členské štáty.

Kontakt pre médiá:

Mgr. Lucia Michelčíková, PhD.

hovorkyňa

Rada pre mediálne služby

+421 918 696 286

lucia.michelcikova@rvr.sk